

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár:

negyedévre 1 fnt 25 kr., fél évre 2 fnt 50 kr., egész évre 5 fnt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal

mérsékolt árjegyzék szerint számít fel.

A protekció.

Wlassics miniszter körirata, melyben önmagától és az alárendelt hivatalok és intézetek vezetőitől a protezsálók seregét elhárítani akarja, érdekes dokumentuma mai társadalmunknak. Azon a részen át, melyen a Wlassics miniszter körirata betekintést enged hivatalos világunk erkölcsi rendszerébe, felette érdekesen lehet szemlélődni. Ime, egy miniszter s az ő révén a hivatalfőnökök egész sora, súlyos teherként magára nehezeden érzi a protekcionizmus rendszerét s a miniszter kénytelen a nagy nyilvánosság előtt tiltakozni e teher ellen. Kétségkívül többi társai nevében is szólt a közoktatásügyi miniszter s a köriratot bizvást az egész hivatali világ okmányának lehet tekinteni.

Mi is a protekció? Holmi elvont bölcselkedő, a ki elvből, elméletileg beszél a társadalomról, feltétlenül helyes intézménynek mondaná. A ki a hivatalnokot kinevezi, az nem ismerhet minden pályázót; ha tehát akad, a ki figyelmeztessen az egyes pályázók kvalitására, a kinevező szívesen fogadhatja a tanácsot és az ajánlt jó kvalitásokat vegye tekintetbe a kinevezésnél. Persze ez csak amolyan felhőkben járó elv, mely azt bizonyítja, hogy társadalomról elvileg beszélni nem lehet; a dedukció megtörik magának a társadalomnak fogalmán. A tévedés azon fordul meg, hogy nincsenki sem, a kiben megbizni lehetne; arról van szó, hogy rokonát, barátját, ismerősét vagy pláne önmagát valamely előny elérésére ajánlja. A közsenki iránt sem lehet feltétlen bizalommal.

De arról tán fölösleges is beszélni, hogy a protekció rendszere káros, helytelen, immorális.

De azt kell kutatni a társadalmat bírálóknak, hogy ki terjeszti s ki tartja fenn a társadalomnak ezt a kórját.

Általános frázis, vagy inkább választási jelszó, hogy a protekciót a kormány — s vele a többi hivatali főnökök — teremti meg, táplálják és nevelik s hogy a protekció így főlburjánzott, abban a kormány a hibás.

De ez a nézet merő optikai csalódás. A társadalom, mely ezzel a frázissal él, másban látja meg a maga hibáját. Az optikai csalódás itt épp olyan, mint ha Péter belenéz a tükörbe és Pált látja benne. Igen, semmi kétség — hisz Wlassics miniszter körirata bizonyítja — a kormány s a hivatali

világ kénytelen megalkudni a protekció rendszerével; kénytelen engedni a befolyásnak. De ez a kénytelenség jellegével bír s így a hibás az, a ki kényszerít, s nem az, a ki enged.

A kényszerítő elem pedig maga a társadalom. Sajnos, be kell vallanunk, hogy mai társadalmunk szinte alapítva van a protekció rendszerére: az egyének e társadalomban pályájukat, jövőjüket e rendszerre alapítják; pályaválasztásnál nem tehetségeikre, hanem — rokoni és baráti — összeköttetéseikre építenek.

A protekció rendszerének tudata szinte veleszületik a mai társadalom gyermekével s a nevelés táplálja benne a tudatot. A nevelés, a tanítás, a képességek fejlesztése e rendszeren alapul s a mai társadalom embere nem is tud szabadulni e beléoltott metélyből, még ha akarna is. A ki pedig élén áll a mai társadalomnak, az kénytelen számolni ezzel a körülménnyel. Puritánul szembeszállni ellenkezőnek az okossággal, mert egy meglevő társadalmi jelenséget egyszerűen ignorálni, csakugyan ellenkezik az észszerűséggel. Legföljebb méltatlankodhatik s kellemetlenül érezheti magát az, a kinek teher ez a rendszer.

Ennek a méltatlankodásnak kifejezése a Wlassics miniszter leirata. Semmi kétség, a közoktatásügyi miniszter felfogta, hogy még oly határozott és erőlyes leirattal sem lehet egy csapásra megszüntetni a protekcionizmus mai rendszerét. A miniszter inkább csak kifejezést akart adni annak, hogy társadalmunk e kórságát ismeri és helyteleníti és hogy tőle telhetőleg gátat is emel e rendszer terjedése ellen.

De Wlassics Gyula, ki éppen az ország közoktatásának és nevelésügyének viseli gondját, mélyebb erkölcsi tartalmat is akart adni leiratának. E leirat mintegy felhívás azokhoz, kik a jövő társadalmat nevelik, a szülőknek és tanítótestületeknek, hogy iparkodjanak jövő társadalmunkat úgy nevelni, hogy ne nyugodjék a protekcionizmus immorális alapján. Intő szózat, jóakaró buzdítás a miniszter leirata s társadalmi erkölcsünk fejlődése s javulása függ attól, hogy lesz-e fogantatja a Wlassics miniszter intésének.

A kik közvetlen fogantatóvárnak e leirattól, azok bizonyára tévednek s kétségkívül Wlassics minisz-

ter sem tartozik ezek közé. De akik átértik Wlassics szavainak jelentőségét, vagyis a kik úgy értelmezik a leiratot, mint a hogy bizonyára Wlassics Gyula maga is kontemplálta, azok a protekcióról szóló leiratban nem csak társadalmunk egy érdekes dokumentumát látják bent, de egy szembevetendő társadalmi kór orvoslásának elismerésre méltó kísérletét is észreveszik.

Egy üdvös tövényjavaslat. Többször esett szó lapunkban is arról: milyen kiszámíthatatlan kár járul a helyi kereskedelemre és iparra abból, hogy nagyvárosi cégek utazókkal árasztják el az országot, kik házról házra járva, kicsinyben árusítják el — mintáik bemutatásával, a házi szükségletre szolgáló árucikkeiket, melyek eladásától aztán a helyi ipar és kereskedelem természetesen kiesik.

Semmiféle törvény nem nyújtott eddig védelmet az e fajta házáló-kereskedés ellen. Az iparost, a kereskedőt helyben keményen és irgalom nélkül III. oszt. kereseti adófizetés alá fogja az államközeg, de kiküldője nem gondoskodik egyúttal arról is, hogy legalább a helyi piac fogyasztó közönségét, mint vásárlót az iparos és kereskedő adóobjektumaihoz, a lehetőség határain belül lekösse; sőt tág tért enged annak, hogy idegenből szétözönlő vígécék harácsolják el a helyi kereskedés és ipar elől azt a kis üzleti hasznot is, mely részint a megélhetéshez és családfenntartáshoz szükséges, részint pedig ahoz, hogy az állammal szemben is, az adófizetés tekintetében, kötelezettségüknek megfelelhessenek.

Az a nagyvárosi kereskedő könnyen fűtyül aztán. Erdemes neki nagyon, utazókkal járattatni be az országot. Mert először is, az adókitetésnél a helyi forgalma után terhelik meg; arról nem is vehet a kivétő bizottság tudomást, hány utazót járat szerzetés; aztán meg az utazóit se ő maga fizeti, hanem megfizeti neki busásan a tőle rendelő jámbor vidék abban a bányú, de általános emberi gyöngébből eredő felfogásban, mely mindent jobbnak, szebbnek, divatosabbnak tart, ahogy az drágább és nem helyből de nagyvárosi cégtől kerül ki.

A vidék kereskedelmére és iparára e kicsinyben elárúsító kereskedelmi utazók házálásában rejő veszedelmet óhajtja, legalább részben, elhárítani az a törvényjavaslat, melyet a kereskedelemügyi miniszter, mielőtt az országgyűlés törvényhozó elé terjesztené, véleményezés végett a következő leirat kíséretében küldött meg az országos ipartestületnek:

„A kereskedőknek és iparosoknak az

ipartörvény 50. §-ában biztosított azon jog, hogy maguk vagy megbizottaik minták elő-mutatása mellett is bárhol bárkinél megrendeléseket gyűjthetnek, régóta panasz és fel-szolálás tárgyát képezi már úgy a törvényha-tóságok, mint a kereskedelmi és iparkama-rák és más érdekelt tényezők részéről.

Kétségtelen tény, hogy ezen jog ily korlátatlan gyakorlása sok visszaélések kút-forrásává, s e mellett főleg a vidéki iparos-ság és kereskedelem kárára is vált. Tekintet-tel tehát arra, hogy a kereskedelmi útazók jogkörök legutóbbi időkben külföldön is több irányban szabályozást nyert, s tekintettel arra is, hogy hazai viszonyaink szintén indokolta-toszik, hogy a kereskedelmi útazók műkö-dési köre, a fenforgó szükségletnek megfelelő módon szabályoztassék, illetve korlátoz-tassék: ennél fogva az ipartörvény említett rendelkezését, a mellékelt törvényjavaslati ter-vezet szerint törvényhozási úton módosítani szándékozom.

Felhívom a címet, hogy a törvény-javaslat-tervezetben foglaltakra tegyen hoz-zám kimerítően indokolt véleményes jelentést. Budapest, 1897. okt. 2.

B. Dániel.

Látnivaló e leiratból, hogy a minisz-tert nemcsak jóakarát és a vidéki kereske-delem és ipar lehető megvédelmezésére irá-nyuló céltudatos törekvés, de komoly szán-dék is vezeti e fontos kérdésben, melyben az 1884. XVII. törvénycikkbe iktatott ipartör-vény 50. §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezésének módosításáról a következő törvényjavaslatot dolgozta ki:

„I. §. Az 1884. XVII. t. c. 50. §-ának azon rendelkezése, melynél fogva minden ipar-sznak joga van úgy saját, mint mások ké-szitményeire nemcsak lakhelyén, hanem azon kívül bárhol és bármikor megrendeléseket gyűjteni, vagy gyűjteni, oda módosítatik, hogy iparosok, kereskedők, vagy ezek meg-bizottjai, az iparos vagy kereskedő lakhelyén vagy azonkívül mintával, vagy minta nélkül megrendelések gyűjtése végett csak oly sze-mélyeket kereshetnek fel ezek lakásán vagy üzlethelyiségében, kiknek üzletkörében a megrendelésre kínált áru üzletrendeléstéssel bír.

2. §. Addig is, míg a vándor módon üzhető iparok és a házalásügy törvény útján szabályoztatni fognak, a kereskedelemügyi miniszter, a felmerült szükséghez képest, bizonyos árúikkal tekintetében, rendeleti úton, kivétel gyanánt megengedheti, hogy azok házalási engedély alapján a fo-gyasztókknál is megrendelésre ajánlhatóak legyenek.

3. §. Ezen törvény I. §-ában foglalt kor-látozó rendelkezések áthágása kihágásnak minősítetik, mely az ipartörvény 158. §-ában megállapított büntetéssel sújtandó.

Ezen kihágások elbírálására, az ipartör-vényben előírt eljárás alkalmazásával, az ipar-hatóságok illetékesek.

4. Jelen törvény végrehajtásával a ke-reskedelemügyi m. kir. miniszter bizatik meg-*

Ez a törvényjavaslat kétségtelenül na-gyon alkalmas lesz arra, ha törvényt vált, hogy a vidéki ipart és kereskedelmet, ér-dekei megóvása és a kereskedelmi útazók ellen való megvédése szempontjából meg-nyugtassa. Teljes biztosítékot azonban és tel-jes megnyugvást csak úgy és akkor fog nyu-j-

tani, ha kimarad 2. §-ának az a rendelkezése, mely rendeleti úton megengedi, hogy bizo-nyos árúikkal, a felmerült szükséghez ké-pest, engedély alapján a fogyasztóknál is ajánlhatóak legyenek a kereskedelmi út-a-zók által.

Ez a kivételezés előbb-utóbb s z a b á l l y á f o g v á l n i ; a f e l m e r ű l ő s z ű k s é g e t m i n d e n e s e t b e n k ö n n y ű l e s z b e i g a z o l n i a v i d é k j ö h i s z e m ű k ö z ö n s é g é r e s p e k u l á t o n a g y v á r o s i k e r e s k e d ő n e k , i p a r o s n a k s k ű l ö n b e n i s e z a j ó t ö r v é n y , m e l y k i v é t e l e k e t n e m i s m e r , d e e g y f o r m á n k ö t e l e z ő m i n d e n k i r e m i n d e n b e n .

Ezt ajánljuk különösen figyelmébe az erre illetékeseknek.

A műtrágyák elhíntése és alátakarásáról.

A műtrágyák elhíntésénél arra kell törekedni, hogy egyenletesen jussanak a ta-laj felületére, mert csakis ez esetben vár-hatjuk, hogy azok a talajban is egyenletesen oszoljanak el, s minden növény a szükségelt tápanyagot megkapja. — Ha az elszórás egyenletlenül történik, akkor bekövetkezik az, a mi beáll akkor, midőn az istálló-trágya nem lesz azonnal eltergetve, hanem hossz-szabb ideig kupacokban áll, t. i. a vetés egyenlőtlen fejlődése és érése, minthogy azokon a helyeken, hová több tápanyag jut, a növény bujában fejlődik, nehezebben érik, mint az oly helyeken, a hol kevesebb tá-p-nyagot talál.

Másrészt azonban ha a műtrágya egyes helyekre nagyobb mennyiségben jut, itt a növényeket ki is égetheti, minthogy a talaj-ban a tápanyagok tömény-oladatot képeznek. De beállhat az ez eset is, — különösen a homok-talajokon, hogy a talaj nem tudja a műtrágyában foglalt, tápsókat teljesen le-kötni, s így azoknak egyik része a víz által mélyebb rétegekbe mosatván ki, veszendőbe megy. — Már most, hogy a műtrágya minél egyenletesebben legyen elszórható, annak lehetőleg finom poralakúnak kell lennie. — Ha tehát azt látjuk, hogy a vásárolt műtrá-gya nem képez eléggé finom port, úgy azt az elhíntés előtt porlítani kell.

Porlításra leggyakrabban szorulnak a chilisálsótróm és a kálisók, a melyek szállítás közben a levegőtől vizet vonván magukhoz, a zsákokban összevadapadnak. A csomókat fej-sze-fokkal kell szétveretni, vagy pedig — ha az ily összezsomósodásra hajlandó műtrá-gyákat a megórlás után hosszabb ideig el-akarjuk tartani, úgy keverjük össze őket tő-zegporral, a mely az összetapadást meggátolja. A szuperfoszfátok szintén összezsomó-sodnak, a csomók azonban már kézzel való nyomásra is könnyen szétporlanak.

Ha valamely műtrágyából csak kisebb mennyiséget akarunk elszórni, úgy célszerű lesz azt száraz homokkal, finom száraz föld-del vagy fűrészpórral összekeverni. Az ösz-szekeverésnek azonban tökéletesnek kell lenni, a mit úgy érünk el, hogy a keveréket földrostan nehányszor átostáljuk.

Az elszórás lehet végezni kézzel, vagy géppel. A kézzel való elszórásra lehetőleg szélesendes időt kell kiválasztani, ne hogy a szél a finom poralaku trágyát elhordja. Az elhíntés legcélszerűbb a korai reggeli órák-ban, midőn még a föld harmatos, végeztetni.

Minthogy a kézzel való elhíntésnél a beszórt terület nem igen látszik meg, célszerű olymódon eljárni, hogy az első munkást pár lépésnyire követi a másik, ezt a harmadik s így tovább, hogy lássák, ki meddig szórt a trágyát. Az utolsó munkás után egy ember jár vasszókkal s a betrágyázott terület hatá-rát megjelöli.

A trágyaszóró gépek a műtrágyát a talaj felületére szórják el. — Használtak ott ajánlatos, a hol évente nagyobb mennyiségű műtrágya lesz felhasználva, — minthogy munkájuk gyorsabb és aránylag olcsóbb, mint a kézzel való elszórásé, s előnyök az is, hogy szelesebb időjárásban is használhatóak.

A műtrágyákat, akár kézzel, akár gép-pel lesznek elszórva — lehetőleg sima felü-le-tű talajra kell elhínteni; ez okból célszerű a betrágyázandó területet, a műtrágyák ki-szórása előtt, lehengerezettni.

A műtrágyákat a talajba kell belejut-tatni, s nem szabad azokat a talaj felületén hagyni. — Az alátakarásnál a műtrágyáknak mélyebb rétegbe kell jutni és pedig két ok-ból. Elsőben is azért, mert a műtrágyának a talaj nedvesebb rétegébe kell kerülni, a hol elégséges víz van arra, hogy a tápanyagok feloldódjanak. — Már pedig a talaj felső ré-tege mindig a legszárazabb, s így ebben a rétegben a feloldás legnehezebben megy végbe. — Másrészt azonban a tápanyagok-nak oly mélyre kell a talajba jutniok, hogy azokat a növények gyökereai azonnal megta-lálják. — A györek pedig nem a talaj felső rétegében, hanem a mélyebben fekvő réte-g-ekben fejlődnek.

Az elmondottakból tehát következik, hogy sekély fogasolással a műtrágyák nem kerülnek eléggé mély rétegbe, — Erősebb fogasolással már jobban célt érünk, de leg-megfelelőbb az alátakarást grübrerrel, vagy pedig ekével végeztetni. — A szántás vagy grübrózás után pár napra, midőn a tápsók a talajba már feloldódtak, célszerű leend a talajt még egyszer erősen megfogasoltatni.

Ujdonságok.

Szentes, 1897. október 21.

— **Emlékeztető.** Csongrádvármegye köz-igazgatási bizottsága a f. hó 23-án, szomba-ton délelőtt fél 10 órákor tartja e havi ren-des gyűlést, — a szokott helyen.

— **Vásárhely-makói vasút.** A szentes-vásárhelyi vasút folytatását képező vásárhely-makói vasútvonal építési ügye kedvező meg-oldás előtt áll, mert az egyesült 3 törvény-hatóság végrehajtó bizottsága sikerrel fáradozik azon, hogy az új vasút a jövő év őszén már átadható is legyen a közforgalomnak. Az építés költségeihez eddig megszavaztak: Csanádmegye, Csongrádvármegye és Vásárhely törvényhatóságai 100.000—100.000 frtot, Makó és Földeák 50.000—50.000 frtot, míg az állam 157.000 frtal ígérte meg hozzájárulását. Ez együttesen eddig 557.000 frt volna, melyhez az arad-csanádi vasúttársulat is bizonyára hozzájárul, valamint a vásárhelyi és földéaki nagybirtokosság is, úgy hogy lehet-séges lesz a vasútépítést hazilagosan, elsőbb-ségi kötvények kibocsátása nélkül is keresztülvinni. A traszmunka már folyamatosan is van és a vasúti érdekelttség vezetőségének terve szerint, kora tavasszal megkezdének a földmunkát is. Azt hisszük, mindezekről örömmel vesz tudomást vármegyénk közönsége és megnyugvással fogadja, hogy ezek szer-int az ügy kivitele jó kezekben van és mi-előbb létesül ez az — egész vidékünkre min-den tekintetben fontos új vasút is.

— **A szegvári mandátum.** Ki lépjen Szegváron az elhunyt H e l f y I g n á c ö r ö-kébe az orsz. képviselőségben? — függet-lenségi részről mindmáig nem tisztázott kér-dés, melyre bajos is fölöttébb a feleletet megtalálni. A S z e n t e s i L a p e f e n t a r t j a határozottsággal az U g r o n p á r t i G á b o r e g y ö n - t e t t i jelöltségét, a kerület összes független-ségi érzelmi választói részéről. Ezzel szemben mi a leghatározottabban tudjuk, hogy — ha a kerületben lesz is U g r o n p á r t i jelölt, de o k v e t l e n ű l l e s z K o s s u t h p á r t i is; sőt ez utóbbi érdekekben már lépés is törté-nt tegnap, hogy a Kossuth-párt U r a y I m r é t jelölje. Szabadelví párti részről, mint halljuk, szintén határozott megállapodás van már K á r o l y i I m r e gróf személyében, aki

mikor a jelöltséget elfogadja, azt mindenesetre a győzelem biztos kilátásával teszi csupán.

— **Bolond gomba.** Lá n g József városi ügyész október 4-én, magánfelek megszarolásá, békéngyalás stb. miatt állását fel-függesztették.

Ki függesztette fel? Az alispán? A közgyűlés?

Nem. A főispán.

Lá n g József városi ügyész október 6-án felkérték, hogy lépjen fel a szegvári vál. körületben kormánypárti képviselőnek.

Ki kérte fel? Talán a választók?

Nem. A főispán!

Tehát ugyanaz, a ki állásától 4-én fel-függesztette?

Ugyanaz.

(Olvasd: „Szentesi Lap”, tegnapi szám.)

— **Szentesiek a minisztereknél.** A 12 tagú küldöttség, melynek Budapestre utazásáról már hirt adtunk, a múlt szombaton tisztelettel előbb a közoktatásügyi miniszternél, aki — mint mondják — rendkívül szívélyesen fogadta őket és ki is jelentette, hogy ami tőle telik, megfogja cselekedni a szentesi polgári leányiskola és tanyai iskolák államosítása érdekében, de megmondta egyúttal azt is, hogy bizony ez idő szerint süken van tárcájában a garas és sokat nem tehet. Aztán a belügyminisztériumba zárandokolt el a küldöttség, hogy ott az árvtárai tartálkálal meg fenmarad 2300 frt kamatjának is a tisztviselők javadalompótlékába való kioszthatására engedélyt kérjen és eszközöljön ki. Ugy mondják, az államtitkár és a szakreferens ily irányban tett is jóindulatú ígéretet, úgy azonban, hogy a kamatok jelzett célra való felhasználhatását évről-évre kell kérni; maga a belügyminiszter azonban, úgy látszik, nem tett semmiféle ígéretet sem s így — miután 12 terítékre Lippertnél takarékosan megvacsoráltak és Szikszainál még takarékosabban megebedeltek volna, a 12 kiküldöttek vígan hazazöngöztek Szentesre.

— **Előkészület a választásra.** Szilágyi Dezső országgyűlési elnöktől már leérkezett a felhivas a vármegyei központi választmányhoz, hogy a szegvári kerület elárult mandátumára tüzze ki a választást. Ez elnöki felhivas folytán a várm. központi választmány a f. hó 25-én tart gyűlést, melyből a választási elnököt, h. elnököt, jegyzőt és h. jegyzőt kiküldik és egyben a választás idejét, mely ezek szerint előreláthatóan november hóra esik, megállapítják.

— **Kisededővő megnyitás.** A jótékony növegyelttől átvett városi központi kisededővő, mely több rendbeli javítás miatt volt húzamosabban zárva, a f. hó 21-én, csütörtökön ismét megnyílik a kisedeknek. Az iskolások e körülménynek fogva felhívja a szülők figyelmét, kik gyermekeiket ebbe az óvón tétetbe kívánják járni, hogy a jelzett, tehát a mai naptól kezdve, a hivatalos órák alatt irassák be a gyermekeket.

— **Békédüh.** Ez is egy betegség, olyan mint a többi, de közérdekből olyan krónikus má, hogy minden reményünk tavánt a meggyógyíthatására. Közérdekből ugyanis nagy fájdalom nyer kifejezést a fölött, hogy a szentesi iskolák államosítása ügyében fentjárt küldöttséghez a főispán nem csatlakozott hozzá, miután a nap meggyógyulás volt; holott ez kedvező alkalom lett volna a főispán és az ellenzék férfainak, a béke érdekében egymás-hoz való közeledésére. No tessék; az csak meglepő újság, hogy a főispán haragban van az ellenzékkel és békültniük szükség! Mi úgy tudjuk, hogy a főispán nincs haragban semmiféle párttal

s e m és így békütnie se kell. Azt azonban se-hogy se tudjuk kieszelni, hogy milyen apropóból, vagy milyen jogcímen csatlakozott volna a főispán Szentes város küldöttségéhez, mikor erre se közgyűlési határozattal se egyébként soha felkérve nem volt. Süsse ki hát, ha tudja, ennek a nyitját a békédüh nagybeteg.

— **Gazda-Ifjak bálja.** A szentesi gazdálkodó ifjak bálja, melyet e hó 17-én, vasárnap este a Kassaszálló nagyertermében, a csongrádmegyei gazd. egyesület javára rendeztek, kedélyesség és feszletlen jó kedv dolgában egyike volt ismét azoknak a mulatságoknak, melyekben a gazdaiifjak rendszerint remekelnek. Szép asszonyok, szép leányok adtak a vigalomnak vonzó, kedves képet és az egylet céljaira is csak juttatott valamikézt ez a mulatság, mely a hajnalpirkadásig családiisan együtt tartotta a benne résztvevőket.

— **Inség Tápén.** A földmivélségi miniszter által kibocsátott azon értesítésre, hogy a megszorult vidékeket kérségesen megsegíti vetőmag kölcsönrel, Tápé is a kérelmezők közé állt és a község f. hó 19-ki közgyűlésén olvasták fel a miniszteri értesítést, mely szerint a f. napi áron kaphatnak vetőmagkölcsönt, melyet kamat nélkül kellene a jövő évi október 1-én visszafizetniük. Időközben azonban nem vetőmagszükség következett be Tápén, mert ami búzácska termelt, azt a földek újabb bevetésére fordították. De ennek következtében beállt az, hogy nincs mit kenyérnek örletni, nincs búza és fenyeget az inség. Ezért most már jobb szeretnék, ha készpénz kölcsönsegélyt kapnának, hogy azon olcsó élelmiszereket vásárolhasanak.

— **Kedves kis mumus.** A köztisztelesség nevében című legutóbbi vezércikkünkbe belekötve, a Szentesi Lap az a meglepő vallomást teszi, hogy ők csak íjesztgetni akarják kissé a gazdasági tanácsnokot, a lappangó gyanújukkal, de nem hagyják magukat általunk nekügratni annak, hogy ellene nyílt vádakkal vagy panasszal illetékes helyen fellépjenek. Hát erre az a megjegyzésünk, hogy csak bolond ugrik ott, ahol árok nincs, mi pedig holondnak nem, hanem gonoszoknak tartjuk és ismerjük a Szentesi Lapot és így eszünkbe sincs ugatni annak. Egyebiránt szívesen tudomásul vesszük, a nélkül, hogy barátaik volnának a tanácsnoknak, hogy a félelmetesket szűző bösz ellen csak árthatan kis mumus és bizonyára merő kedves mumuskodásból írták pár hét előtt azt is, hogy bizony csak rövid ideig fogja már őket a tanácsnok orrukál fogva vezetni.

— **Tífusz-veszedelem.** Már lapunk előző számában hirt adtunk róla, hogy a hasi hagymáz járványosan kezd Szentesen fellépni. Azóta újabb pár megbetegülési eset, eddig összesen 7 fordult elő, melyek az egészségügyi bizottságot is arra indították, hogy a mai napon összegyűljön tanácskozársra, megállapítandó a foganatosítani szükséges óvintézkedéseket. A rendőrkapitány pedig — a keletkező járványra való tekintettel — megkereste a polgármestert, hogy a kisíri köz-kúta lezárása és a vízlevezető csatornák ki-tisztítása iránt haladéktalanul intézkedjék.

— **Gyujtatógató bérésgyerek.** Egy 13 éves bérésgyerek bosszúságalta büntette következtében volt vízszedeleme a napokban Berényi Béni kistőkei tanyáján. A gyujtatógató bérésűt Berényi Jánosnak hívják és azért gyujtotta fel gazdája tanyáján a kukoricaszárát, merthogy a gazda — bizonyosan nem a jó magaviseletéért — megfenyítette. A bűnügyet a rendőrség átcszi a fenytő bíróság-hoz.

— **Katalinbál.** Az iparos-ifjak önképző-köre ez évben is megtartja szokásos Katalinbálját, azonban mert Katalin napja csütörtökre esik, az azt megelőző szombaton, november 20-án. A táncvilágomban Lehota K. Bandi zenekara játsza majd a talp alá valót.

Báli seiyemszöveteket 35 krtól

14 frt 65 krig meterenként — valamint fekete, fehér, szines Henneberg-seiyem 45 krtól 14 frt 65 krig meterenként sima, csikos, kozkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban s. a. t.) a megrendelt árakat postabér és vámentesen, házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldik Henneberg-G. (cs. és kir. udvari szállító) seiyemgyára Zürichben. Svájchez címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (4)

A közönség köréből.

Csudálkozva látjuk az újság-ból, hogy Méltóságos Főispán urat megtámadják, a miért Láng József városi ügyésznek lelketlen és jogtalan zsarolásai ellen bennünket egyszerű polgárokat védelmébe vett.

Soha Láng József idejövetele előtt nem történt az velünk, nem történt meg gazdag természetű évben sem, hogy birtokunkra első helyen betáblázott árvtárai kölcsönnek a folyó felvíri csekélyke kamataért pereltettünk volna. Ilyet még zúrosar sem cselekszik. Legtöbben közülünk 1—3 forintnyi kamat-hátralékunkon felül Láng József úr kezéhez 6—15 forintot voltunk kénytelenek lefizetni, mert:

1., az 1—3 frtot addig nem fogadta el tőlünk a pénzár, míg Láng úrtól nyugtát nem hoztunk, hogy ő kivan elégitve;

2., mert Láng úr egytől egytől azzal fenyegetett bennünket, hogy ha fél napot késünk is a fizetéssel, kétszer annyit kell fizetnünk.

Aláírott Komendát János azt sem tudom, hogy a Főispán úr által október 6-án felfüggesztett gonosz ember, kinek felfüggesztését elrendelő határozatot f. hó 6-án úgy ó mint a polgármester kezeihez vette, hogyan lehetett még 9-én, Szentesről való elsősköze előtt alig néhány nappal is abban a helyzetben, hogy tőlem, a leg súlyosabb fenyegetések útján 16 frt 75 krt zsarolt ki?

Mi alólírottak úgy a magunk, mint 183 többi árvtárai adóstarsunk nevében halás közönsönetet mondunk a Méltóságos Főispán úrnak azért, hogy panaszainkat, melyekkel más felettes hátsághoz hiába fordultunk, szives volt meghallgattni, s a felderített visszaélés megtorlásával értünk szives magát a leggazabb meghurcoltatsóknak kitenni.

Komendát János m. k. Pallagi Pál m. k.
Kutas Lajos m. k. Horváth Imre m. k.
Görbe N. János m. k. Vas Ferenc m. k.
Sarkadi Fazekas Lajos m. k.

Irodalom.

— **A Vasárnapi Újság** október 17-iki száma 23 képpel és a következő tartalommal jelent meg: »Pallavicini Ede ógróf. (arc képpel). — Költemények: »A tizek szobra.« Fejes Istvántól; »A füvérek és a nővér.« Szerb népköltemény, Karadzics Vuk gyűjteményéből, fordította Dömötör Pál. — Regénytar: »Vesztett boldogság.« Verses regény. Irta Erdélyi Zoltán. Az Akadémia által a Nádasdy-féle 100 aranyos díjjal jutalmazott pályamű (Neogrady Antal rajzaival). — »Dardentour Clovis.« Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — »Karadzics Vuk, az újabb szerb irodalom megalapítója.« (arc képpel). Popovics Vazul Istvántól. — »Rudolf trónörökös emléktáblája a Retyezát alján.« Téglás Gabórtól (képpel). — »A keszthelyi Georgikon történetéből.« (képpel). Dr. Lovassy Sandortól. — »A praxi, a magyar gazdasági diák.« (képpel). Csérjés Lajostól. — »A zöld gyepről.« (képpel) a budapesti löversenyről. — »Helfy Ignác.« (arc képpel). — »Küry Klára Trilbije.« (képpel) Strelisky fényképei után.) Erdélyi Zoltántól. — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakijáték, Képtálan, Egyveleg stb. rendes heti rovatok.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Budapesti gabonátzede. (Reich Jenő és társa heti jelentése.) A külföldi piacok üzletmenete kellemes, a forgalom azonban csak részben élénkült. Nálunk a hangulat a jobb érdeklődés mellett szintén megállandult. Búza ár alakulása nem mutat változást és a multheti nivón maradt meg. Ár 11.40—12.80.

Rozs iránt a kereslet gyenge maradt. 8.30—8.45 frtot jegyeznek. Arpa ért (takarmány és hantolási célokra) minőség szerint 5.70—6. frt érhet el a fővárosban. Zab szín és tisztaság szerint 6.—6.45 frt. Tengeri 4.60—4.65 frton kelt el. A határidő piacon az árhullámzások lényegteleneke.

Nyilttér.*)

Másolat.

Igen tisztelt Török úr! Tudomásomra jött Cicatricis urali incidense. Minthogy nevezett úr nyilatkozatot írt, melyben gazembernek nevezi azt, kitől ön hallotta, hogy C. földadta a tisztet, főlhallalmazom, miszerint megmondhatja, hogy én tőlem hallotta, mert csakugyan a multkor Mágocson én mondtam Önnek. — Tompahát, 1897. okt. 13. — kiváló tisztelettel: Balogh Gergely s. k. tanító.

Hogy fentti másolat az eredeti levél tartalmával megegyező, igazoljuk.

Királyság, 1897. okt. 18.

tanúk:

Csibra József.

Winternits Adolf.

Nyilatkozat.

Cicatricis Béla derekegyházi jegyző úr értesülésem szerint egy nyilatkozatot bocsátott ki. Ezen nyilatkozatot folytán inditattva érzem a nyilvánosság terén közölni fentti levél másolatot, — megmutatván az utat, melyen — ha tudja — ügyét tisztazhatja. Ezen — ream érdektelen-ügyet ezennel befejeztnék nyilvánítom.

Királyság, 1897. okt. 18.

Török Miklós.

*)E rovathban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATEFFY PERENC
Társ-szerkesztő: BÀNFAI LAJOS.

Hal-yaosora

lesz a f. hó 23-án, szombaton este, a tyúkpiactéri Központi Kávéházban, zeneestéllyel összekötve.

1170/1897. v. sz.

Árverési hirdmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. év LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíróóság 1896. évi 10074 s 11369 számú végzésre következőben dr. Purjesz János ügyvéd által képviselt *Szegedi Viktória gőzmalom s Falcsek Ferdinánd javára Guggin József s neje mucsiháti lakosok* ellen 731 frt 70 kr s jár. erejéig 1897. évi január hó 13 an fogatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1150 frtra becsült lovak, ökrök, tehenek, és más lábas jószágok s gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. bíróság 7741.1897. számú végzése folytán 573 frt 79 kr tőkekövetelés, ennek 1897. évi március hó 1. napjától járó 5 százaléki kamatai és eddig összesen írt krban bíróság már megállapított költségek erejéig *Mucsihaton, aiperesek lakásán* leendő eszközzésére 1897. okt. 23. napjának délutáni 3 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fogtak adtni.

Kelt Szentesen, 1897. évi október. hó 5 ik napján.

VÉGH SÁNDOR,
kir. jbirósági végrehajtó.

Nyelvtanítás.

Több oldalról történt felhívásra elhatároztam, hogy lakásomon

német és francia

nyelvi tanfolyamot nyitok, hetenként 3—3 órai tanítással, külön nőknek és külön férfiaknak, mely tanfolyamban nem a grammatikai nyelvtanításra, hanem a gyakorlati ki-képzésre fektetek főszűlet.

Egy-egy résztvevő havonként 4 frtot fizet.

Előjegyzéseket e tanfolyamra naponként délután 1—2 óra között fogadok el lakásomon (Kiss Pál-féle ház)

2—1 Retty Mártha.

Ad. 5263|E. 1897. sz.

Hirdmény.

Mindazon egyének, kik Szentes város árwapénztáránál folyó évi július hó 1-én esedékessé vált kamathátraleikaikat, be nem fizették s amennyiben ez okon netalán jogtalan bepereltetés, — avagy a Láng József városi tisztú ügyéssel történt kiegyezésben sérelmeik volnának, felhivatnak, hogy ez iránybani panaszaiak megtétele végett, — ide vonatkozó okmányaiikat, magukkal hozva — alólírott hivatalos helyiségében folyó évi október hó 21-ik napjától november hó 4-ik napjáig, délelőtt 9-től 12, délután 2-től 4 óráig jelenjenek meg. Szentes, 1897. október hó 18-án.

Beszűdes István, Faragó Sándor,
közgyám. 3—1 jegyző.

Rendkívűl érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „Asbest“-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelni fogja önt, ha mutatónak közlünk néhányat:

Tisztelt Doctor úr!

Az asbest betűtű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járók; megszűnt minden lábfejám, úgy hogy — azt hiszem — lábujjam semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17 én

tisztelő hive:

3—2 Wekerle Sándor.

Hogyes orvos-tudor úrnak Budapesten.

Dr. úr szabad-lmát képez^s Asbest-talpbetétekkel, úgy könnyű nyári, mint vadászcipőmet ellátván, a használat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, ugy nagyobb járásnál a lábnek a horzsolástól megóvása, mint kétségtelen eredményeket, doktor úrnak tudomására hozni részemről szíves kötelességemnek tartom.

Budapest, 1897. szeptember 6-án.

Rónay János, orsz. képvis.

Edvi Ilés Károly jogtudós, a kiváló publicista, a következőket írja:

„Az Asbest-cipőtalpak nagyszerűen beválnak egész családomnál, a kitűnő gyártmányt a legmelegebben ajánlhatom“.

Szombathelyi Antal koltai földbirtokos a többek közt a következőket írja:

„Vadászat alkalmával használtam az Asbest talpbélést; a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem csúszott ide oda.“

Kossa Dezső siklósi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest talpbétét használta, soha többé nem fogja azt nélkülözheti. Meggyőződésem, hogy aki ad a kényelmes lábbélre, az Asbest talpbélést fog viselni“.

Végh Árpád m. kir. posta- és táviró főtiszt Zágrábban, ezeket írja:

„Tisztelt doktor úr!

Korszakos megbecsülhetlen találmányának teljes elismeréssel kell adóznom akkor, midő vissza gondolok azon időre, midőn lábamon bőrkeményedés, gyakori labizadás igen kellemetlenül, mondhatni az idegességig zseniroztak. Azon négy év óta azonban, hogy Asbest talpbétű cipőket viseltek, sem a lábtól gyakori mehbülés, sem semmi lábujjak, melyek előbb a cipőktől eredtek, nem kiöznek, de kalocsnit sem kell hordanom, mert utálalmányú Asbest talpbétű cipőt teljesen vizhatlakom. Teljes elismeréssel és hálával vagyok hazafiás tisztelettel“.

Zágráb, 1897. aug. 29.

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt Uram!

„A megrendelt és használatba vett Asbest talpbélés nagyon jól bevált. Lábam, mely tele van tyűkzemmel, teljesen nyugodt benne, mintha csak vánkások között lenne. Kérem még számomra küldeni 1 pár ilyen talpbélést, 35 cm. hosszút.“

Csik-Szent-Márton, 1897. szept. 18.

Dr. Molnár László, ügyvéd.

Asbest-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnőtteknek 35—46. számig. — — — 1 frt — kr.
Gyermekeknek 20—34. számig. — — — — frt 50 kr.

Kapható az első magyar Asbest-árú gyárnál BUDAPEST,
VI. ker., Sziv-útca 18 szám.

Minden város részére egy ismét elárúsító kerestetik.

Kizárólagos elárúsítók Szentesen: Krausz M. utóda és Bányai József utóda cégek.